

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO MATKARAPORTTI

TILAISUUS:

Varsinais-Suomen liiton järjestämä kuntajohtajien vierailu- ja opintomatka Luxemburgiin

OSALLISTUJA(T) LIITOSTA:

maakuntajohtaja Kari Häkämies
vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine
aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio

PAIKKA:

Luxemburg

AIKA:

28.-30.11.2023

MUUT OSALLISTUJAT:

(Alle 10, nimet/Yli 10 tahot)

Heinonen Teemu, kunnanjohtaja, Nousiainen
Ingi Mika, Kaupunginjohtaja, Lieto
Jussinmäki Jari, kunnanjohtaja, Paimio
Kattelus Lauri, kaupunginjohtaja, Laitila
Korhonen Anna-Kristiina, kaupunginjohtaja, Salo
Källi Terhi, kunnanjohtaja, Aura
Lehtinen Kari, kunnanjohtaja, Rusko
Leppänen Laura, kaupunginjohtaja, Naantali
Niemi Matti, yhteysjohtaja, Turku
Raiskila Miira, kunnanjohtaja, Masku
Suikkanen Sami, kaupunginjohtaja, Somero
Vainio Eero, kaupunginjohtaja, Raisio
Virta Harri, kaupunginjohtaja, Kaarina

Nuotio-Coulon Saara, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston päällikkö

TILAISUUDEN OHJELMAKUVAUS

Liitteenä on tilaisuuden tarkempi ohjelma.

Vierailumme aikana kuulumme monipuolisesti ajankohtaisesitykset seuraavista kokonaisuuksista:

Euroopan tilintarkastustuomioistuin (ETT), European Court of Auditors

Hannu Takkula, tilintarkastustuomioistuimen jäsen

ETT on EU:n riippumaton ulkoinen tarkastaja, jonka tehtävänä on arvioida EU-toimien taloudellisuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä laillisuuttaja sääntöjenmukaisuutta. Tämän kautta parannetaan tilivelvollisuutta, avoimuutta ja varainhoitoa. Tavoitteena on

lisätä kansalaisten luottamusta EU:iin. Tuomioistuimessa työskentelee n 950 asiantuntijaa tarkastus-, tuki- tai hallintotehtävissä.

Toiminnan tuotoksena julkaistaan mm. vuosikertomukset, lausunnot ja erityisvuosikertomukset. Viimeisin vuoden 2022 tarkastuslausuma sisälsi mm. kielteisen kannanoton menojen laillisuudesta, sillä arvioitu maksujen virhetaso ylitti ns. 2 %:n olennaisuusrajan ollen vuonna 4,2 % ja toteaman, että ongelmat olivat laajalle levinneitä. Tilien luotettavuus ja tulojen laillisuus arvioitiin tarkastuslausumassa sääntöjen mukaisiksi.

Euroopan Unionin tuomioistuin sekä EU:n yleinen tuomioistuin, European Court of Justice

Tuomioistuimen suomalaisjäsenet tuomarit *Niilo Jääskinen* ja *Tuula Pynnä*

EU:n tuomioistuin toimii EU:n lainkäyttöviranomaisena, joka varmistaa unionin oikeuden noudattamisen sitä tulkittaessa ja sovellettaessa. Se valvoo EU:n toimielinten toimien laillisuutta ja että EU:n jäsenvaltiot noudattavat perussopimusten velvoitteitaan. Lisäksi se tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten pyynnöstä. Perustamisestaan eli vuodesta 1952 lähtien se on antanut yli 42 200 tuomiota tai määräystä. Siellä työskentelee n 2 200 virkamiestä ja toimihenkilöä.

Unionin tuomioistuimessa on 27 tuomaria (yksi kustakin jäsenvaltiosta) sekä 11 julkisasiamiestä. Heidät nimitetään jäsenvaltioiden yhteisellä sopimuksella 6 vuoden toimikaudeksi. Lisäksi unionin yleisessä tuomioistuimessa on kaksi tuomaria kustakin jäsenvaltiosta. Se on ns. yleistuomioistuin, jolla toimivalta on ratkaista ensimmäisenä oikeusasteena kanteet, joita luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt tai jäsenvaltiot nostavat yli 40 eri alalla. Tuomioistuimen virallinen kieli on ranska, mutta kaikki asiakirjat/päätökset käännetään unionin virallisille kielille. Näin varmistetaan kaikille kansalaisille yhdenvertainen oikeus saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuimen roolia EU-oikeuden ennakkoratkaisusta käsiteltiin ajankohtaisen kuntaesimerkin kautta: Belgialaisen Ansin kunnan tapaus: *Uskonnollisten tunnusmerkkien käyttö työpaikalla.*

Luxinnovation

Jenny Hallen Hedberg ja *Sanna Alaranta*

Luxinnovation on v 1984 perustettu kansallinen innovaatiovirasto, joka tukee alueen yrityksiä innovaatioiden kehittämisessä, edistää yhteistyöhankkeita sekä kestävän, kilpailukykyisen ja digitaalisen talouden kehittämistä. Sen taustalla ovat mm. elinkeino- ja opetusministeriöt sekä kauppakamari. Sen tehtävän on mm tarjota informaatiota yrityksille TKI-strategiaan parhaiten sopivista kansallisista ja eurooppalaisista tutkimus- ja kehittämisrahoitusmahdollisuuksista. Luxinnovation neuvoo sopivimpien välineiden ja ohjelmien valinnassa ja tukee rahoitushakemuksia valmistelevia yrityksiä. Se myös tukee vahvasti potentiaalisia start up- ja scale up-yrityksiä rahoituksen hankkimisessa, yritysinnovaatioiden edelleen kehittämisessä sekä toiminnan laajentamisessa ja kansainvälistymisessä. Virasto varmistaa myös, että Luxemburg houkuttelee jatkossakin kansainvälisiä investointeja, yrityksiä ja osaamista.

ESPON

Wiktór Szydarowski, Nicolas Rossignol, Martin Gauk

ESPON (European Observation Network for Territorial Development and Cohesion) on yksi Euroopan alueellisen yhteistyön Interreg-ohjelmista. Ohjelma tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi niin EU-, kansallisella kuin aluetasollakin. ESPON-ohjelmia on toteutettu 2000-luvun alusta lähtien. Ohjelmaan osallistuvat kaikki EU-jäsenmaat sekä

kumppanimaina Norja, Islanti, Liechtenstein ja Sveitsi. Ohjelmaa toteutetaan hankkeilla, joihin osallistuu tutkimuslaitoksia eri puolilta Eurooppaa. Valtaosa on soveltavaa tutkimusta, jossa painopiste on Euroopan aluekehityksessä ja -suunnittelussa, aluerakenteessa, kehitysnäkymissä ja politiikkavaikutuksissa. Hankkeiden toteuttajat valitaan avointen tarjouskilpailujen perusteella. Soveltavan tutkimuksen ohella ohjelmassa tehdään myös tiedon käyttäjien tarpeisiin perustuvia kohdennettuja analyyseja. Teemoja voivat ehdottaa paikalliset, alueelliset ja kansalliset toimijat koko ohjelma-alueelta. Varsinais-Suomesta hanketoteuttajana on ollut Varsinais-Suomen liiton osana toimiva Lounaistieto.

Luxemburgin kaupunki

Lydie Polfer, Corinne Cahen, Maurice Bauer

Luxemburg on noin 135 000 asukkaan kaupunki Luxemburgin valtiossa Länsi-Euroopassa. Yhdessä Euroopan pienimmässä valtiossa on kaikkiaan noin 650 000 asukasta. Naapurivaltiota ovat Ranska, Belgia ja Saksa. Luxemburg on Euroopan unionin yksi perustajajäsenistä ja päämajoista. Siellä sijaitsevat EU-tuomioistuimen ja tilintarkastustuomioistuimen lisäksi osa Euroopan parlamentista sekä Euroopan investointipankki. Kansainväliset instituutiot ja keskeinen sijainti houkuttelee maahan ja kaupunkiin paljon muuttajia rajojen ulkopuolelta. Asukkaista 70 % on ulkomaalaisia. Virallisia kieliä on kolme ranska, saksa ja luxemburg. Kova väestönkasvu asettaa painetta palveluille. Mm. liikennemuutoksiin on puututtu muuttamalla julkinen liikenne maksuttomaksi ja rakentamalla kaupunkiin vuosikymmenten jälkeen uudelleen raitiotie. Luxemburgissa on kaksi hallinnollista päätöksenteon tasoa, kansallinen ja paikallinen, aluetasoa ei tunneta. Luxemburgin kaupunginvaltuustossa on 27 jäsentä. Kaupunki on velaton. Kaupungin pormestari Lydie Polfer on toiminut pormestarina ensin vuodesta 1982–1999 ja uudestaan vuodesta 2013 alkaen sekä toiminut näiden välissä Luxemburgin ulkoministerinä.

TEHDYT PÄÄTÖKSET, KANNANOTOT YMS.

Tilaisuus oli tutustumis- ja opintomatka, jonka tavoitteena oli tarjota Varsinais-Suomen kuntajohtajille monipuolinen katsaus EU:n eri instituutioiden toimintaan ja asioiden valmisteluun Luxemburgissa. Varsinaisia päätösasioita ei matkaan sisältynyt.

TAVOITTEET TILAISUUDESSA, TILAISUUDEN MERKITYS MAAKUNNALLE JA SAADUT TULOKSET:

Vierailun päätavoite on tarjota alueen kunnan – ja kaupunginjohtajille yleiskuva Luxemburgissa sijaitsevien EU:n eri instituutioiden (lähinnä tuomioistuinten) työskentelystä ja ajankohtaisista käsittelyssä olevista asioista. Lisäksi mielenkiintoiset vierailut kansalliseen innovaatiostuon eli Luxinnovationiin, ESPON-tutkimusohjelmaan sekä Luxemburgin kaupungin toimintaan ja hallintoon toivat monipuolisesti tietoa yritystoiminnan tukemisesta ja sparraamisesta, rahoituksesta/aluepohjaisesta tutkimuksesta sekä keskuskaupungin roolista, haasteista ja tehtävistä. Samalla vierailu tarjosi hyvän mahdollisuuden myös kuntajohtajien keskinäiseen verkottumiseen ja yhteistyömahdollisuuksista keskusteluun.

LIITOLTA EDELLYTETTÄVÄT JATKOTOIMET

EU-asioiden jatkuva seuranta, viestiminen niistä kuntasektorille yhdessä Turun ja Varsinais-Suomen liiton Brysselin toimiston kanssa, benchmarkkaus hyvistä käytännöistä sekä ulkoisen rahoituksen seuranta ja hankeaktivointi. Tilaisuudessa useat osallistujat toivoivat tämänkaltaiselle opinto- ja vierailukokonaisuudelle jatkoa.

LUETTELO LIITTEISTÄ

tilaisuuden ohjelma

Päiväys ja allekirjoitus
Turku 7.12.2023

.....
Tarja Nuotio
aluekehitysjohtaja

.....
Malla Rannikko-Laine
vt. edunvalvontajohtaja

